

< Takaisin etusivulle

Hintasuhde paljastaa kantohintojen ja metsäteollisuustuotteiden vientihintojen kehityserot

Metsäteollisuuden kannattavuuden ja hintakilpailukyvyn kannalta on olennaista, kuinka tuotantokustannukset kehittyvät suhteessa tuotteiden myyntihintoihin. Puun myyjien näkökulmasta on puolestaan kiinnostavaa tietää, miten lopputuotteiden hintamuutokset välittyvät puumarkkinoille. Viime vuosina kantohinnat ovat vaihdelleet likipitään samaa tahtia metsäteollisuustuotteiden vientihintojen kanssa.

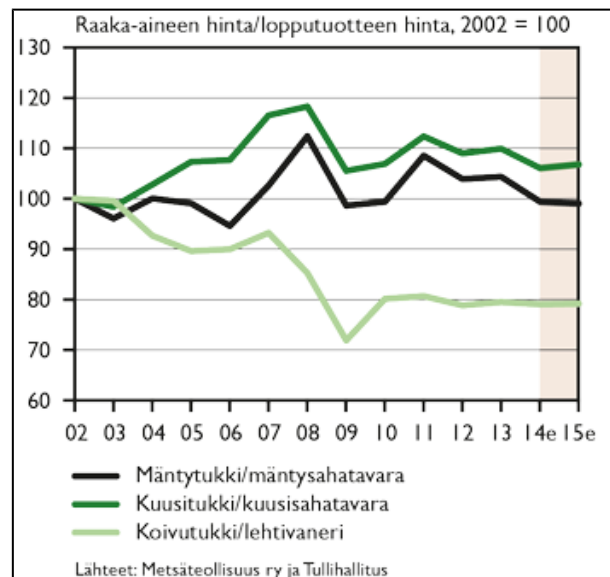
Puutuoteteollisuudessa hintasuhteen vaihtelu on tasaantunut

Puutuoteteollisuudessa vuosi 2008 erottuu piikkiä havutukkien ja niistä valmistettavien sahatavaralajien hinnoissa. Sahatavaran suhdannehuippu vuonna 2007 nosti havusahatavaran vientihintaa ja lisäsi tukin kysyntää. Tämä heijastui voimakkaasti havutukkien kantohintoihin, jotka nousivat vuonna 2007 suhteellisesti nopeammin kuin havusahatavaran vientihinnat.

Vuonna 2008 mänty- ja kuusisahatavaran vientihinnat laskivat selvästi havutukkien kantohintoja nopeammin. Tämä näkyy hintasuhteiden kuvaajien nousun jatkumisena. Korjausliike tapahtui vuonna 2009, jolloin havutukkien nimelliset kantohinnat putosivat likimain 20 prosenttia edellisvuodesta. Samaan aikaan mänty- ja kuusisahatavaran vientihinnat laskivat 10 prosenttia.

Vuoden 2011 jälkeen havutukin ja -sahatavaran hintasuhteiden vaihtelu näyttää tasaantuneen.

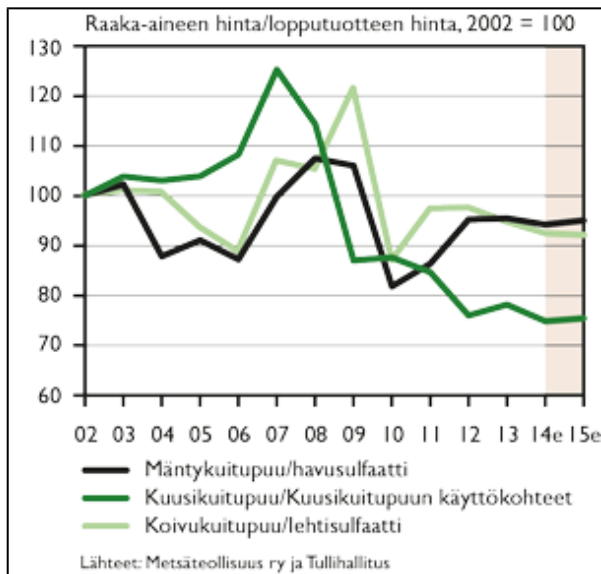
Mäntytukin ja mäntysahatavaran sekä kuusitukin ja kuusisahatavaran hintasuhteissa on havaittavissa myös loivaa trendimäistä laskua. Viime vuosina havutukkien kantohinnat ovat pysyneet likimain vakioina, kun taas havusahatavaran hinnat ovat nousseet hitaasti. Koivutukin kantohinnan ja lehtivanerin vientihinnan hintasuhteet pieneni huomattavasti vuosina 2007–2009. Tämän jälkeen hintasuhteen kehitys on ollut tasaista ja se näyttää vakiintuneen tasolle, joka on selvästi alhaisempi kuin vuonna 2002.

Puutuoteteollisuuden käyttämien tukkipuutavaralajien kantohintojen suhde tuotteiden vientihintoihin 2002–2015e (indeksi, 2002=100).

Aikakaus- ja sanomalehtipaperin tuotannon pieneneminen pudotti kuusikuitupuun kantohinnan alhaiselle tasolle

Massa- ja paperiteollisuudessa raakapuun kantohinnan ja lopputuotteen vientihinnan kehityksessä on ollut huomattavaa vaihtelua erityisesti ennen 2010-lukua. Vuonna 2010 mäntykuitupuun ja havusulfaattisellun sekä koivukuitupuun ja lehtisulfaattisellun hintasuhteet pienenevät selvästi. Syynä oli korkeasuhdanteen alkaminen sellun maailmanmarkkinoilla, mikä heijastui sellun vientihintoihin, mutta ei välittynyt kovin voimakkaasti kuitupuun hintatasoon. Hintasuhde palasi koivukuitupuun osalta lähelle tarkasteluajanjakson alun tasoa vuonna 2011 ja mäntykuitupuun osalta vuotta myöhemmin.

Puutuoteteollisuuden käyttämien tukkipuutavaralajien kantohintojen suhde tuotteiden vientihintoihin 2002–2015e (indeksi, 2002=100).

ei siten voida tehdä suoria päätelmiä toimialojen kannattavuuden, hintakilpailukyvyyn tai toimialojen puustamaksukyvyyn kehityksestä. Huomioitava on myös kantohintojen ja metsäteollisuustuotteiden vientihintojen määräytymisen ajallinen ero, sillä pystykaupan solmimisen, puiden hakkuun ja jalostuksen välinen aikaero voi muodostua pitkäksi.

Sen sijaan hintasuhde paljastaa lopputuotteen ja sen valmistuksessa tarvittavan tärkeän ja joidenkin tuotteiden kohdalla selkeästi tärkeimmän tuotantopanoksen hintojen kehitysnopeuksien ja -suuntien erot. Kuitenkin esimerkiksi puutuoteteollisuuden kannattavuus on vuodesta 2012 alkaen kohentunut samalla, kun havutukin ja havusahatavaran hintasuhde on hiukan pienentynyt.

Vuoden 2012 jälkeen hintasuhteiden kehitys on koivu- ja mäntykuitupuun osalta ollut varsin tasaista. Kuusikuitupuun kantohinnan ja kuusikuitupuusta valmistettavien tuotteiden vientihinnan hintasuhde kohosi vuoteen 2007 saakka, minkä jälkeen hintasuhde heikentyi useana vuotena peräkkäin. Tämä johtui siitä, että aikakaus- ja sanomalehtipaperin tuotannon pieneneminen vähensi kuusikuitupuun kysyntää, mikä näkyi kantohinnan laskuna. Viime vuosina myös kuusikuitupuun ja siitä valmistettavien tuotteiden hintasuhteen kehitys on tasaantunut.

Tulkinnassa oltava varovainen

Hintasuhteen kuvaajia tarkasteltaessa on muistettava, että ne eivät huomioi muiden kustannustekijöiden kuin puuraaka-aineen hintakehitystä. Toisaalta hintasuhde ei myöskään huomioi puutavaralajista valmistettavien muiden tuotteiden kuin tarkasteluun valittujen päätuotteiden vientihintakehityksiä. Esimerkiksi massa- ja paperiteollisuudessa raakapuun kustannusosuus on pieni verrattuna vaikkapa kemikaalitali työvoimakustannuksiin. Hintasuhteiden kuvaajista

Kuinka tulkitaan hintasuhteiden indeksejä?

Tuotantokustannusten ja tuotteiden myyntihintojen suhdetta on havainnollistettu oheisissa kuvioissa siten, että kunkin puutavaralajin kantohinta jaetaan puutavaralajista valmistettavan tuotteen markkinahintaa kuvaavalla viennin yksikköarvolla eli vientihinnalla. Tukkipuille voidaan valita käyttökohteiksi puutuoteteollisuuden perustuotteet: mäntysahatavara mäntytukille, kuusisahatavara kuusitukille ja lehtivaneri koivutukille. Myös mänty- ja koivukuitupuulle voidaan valita käyttökohteiksi yksittäiset massa- ja paperiteollisuuden tuotteet, havu- ja lehtisulfaattisella. Kuusikuitupuulla ei ole sellaista käyttökohdetta, jonka vientihinta kuvaisi riittävän hyvin puutavaralajista valmistettavan lopputuotteen markkinahintaa. Arviona kuusikuitupuusta valmistetun lopputuotteen markkinahinnasta voidaan käyttää kuusikuitupuun laskennallisina käyttömäärillä painotettua keskiarvoa sanomalehtipaperin, päällystämättömän ja päällystetyn aikakauslehtipaperin sekä eräiden kartonkilaatujen vientihinnasta.

Kuva: Juha Laitila/Metla

Puun kantohinnan ja lopputuotteen vientihinnan suhdetta voidaan tarkastella indeksoimalla se suhteessa valittuun perusvuoteen, sillä puuraaka-aineen käyttömäärät eri tuotteiden tuotannossa vaihtelevat. Myöskään indeksoitujen hintasuhteiden tasoja ei vertailla suoraan, vaan hintasuhteiden kuvaajien kehitystä tarkastellaan suhteessa toisiinsa ja perusvuoteen. Indeksien kuvaajan poikkeaminen vaaka-suorasta merkitsee eroa kantohinnan ja vientihinnan muutosten suunnissa ja/tai muutosnopeuksissa. Jos hinnat muuttuvat samansuuntaisesti ja indeksin pisteluku kasvaa, tarkoittaa tämä sitä, että kantohinnan suhteellinen nousu (tai vastaavasti vientihinnan suhteellinen lasku) on ollut nopeampaa kuin vientihinnan suhteellinen nousu (kantohinnan suhteellinen lasku). Mikäli indeksin arvo on suurempi (pienempi) kuin 100, kyseisenä ajankohtana kantohinta suhteessa vientihintaan on ollut korkeampi (matalampi) kuin perusvuonna.

Lisätietoja

- Tutkija Antti Mutanen, p. 050 391 3070, antti.mutanen(a)metla.fi
- Tutkija Jari Viitanen, p. 050 391 3033, jari.viitanen(a)metla.fi

- Julkaisu: Viitanen, J. & Mutanen, A. (toim.) 2014. [Metsäsektorin suhdannekatsaus 2014–2015](#) (pdf).

| [Jaa sivu](#)

< [Takaisin etusivulle](#)

Kuvat: Metla/Erkki Oksanen, ellei toisin mainita

© Metsäntutkimuslaitos (Metla), Yliopistokatu 6, PL 68, FI-80101 JOENSUU, p. 029 532 2111

www.metla.fi | Liity tai poistu uutiskirjeen jakelusta [verkkolomakkeella](#)
[Lähetä palautetta](#) | Toimitus: Marjatta Joutsimäki, etunimi.sukunimi @ metla.fi